# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- להבין שלכל זכות יש אחריות שמתלווה אליה
- לזהות התאמה בין זכויות לאחריות הקשורה אליהן
- לתרגל יישום של הרעיון במצבים מהיום יום

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

## חלק א' – הבנה בסיסית

1. א – לדאוג שהזכות שלי תתקיים גם אצל אחרים
2. א – לא לשתף מידע או תמונות של אחרים בלי רשות
3. ב – לצמצם פסולת ולשמור על המרחב
4. ג – הזכות למשחק
5. א – להקשיב לדעות אחרות ולהתווכח בכבוד
6. א – הזכות לחינוך

## חלק ב' – התאמה בין זכות לאחריות

1 – ד (האחריות לצרף ולא להחרים)
2 – ה (האחריות לשמור על הגוף ועל הנפש – שלי ושל אחרים)
3 – ב (האחריות לא לפגוע ולעמוד לצד מי שנפגע)
4 – ג (האחריות לשחק הוגן ולשתף)
5 – ו (האחריות לא לשתף מידע או תמונות של אחרים בלי רשות)
6 – א (האחריות לצמצם פסולת ולשמור על המרחב)

## חלק ג' – השלמת חסר

1. להקשיב
2. הוגן
3. להפריע
4. רשות
5. פסולת
6. לפגוע

## חלק ד' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – לכל זכות יש אחריות שמתלווה אליה
2. נכון – כך כתוב בהתאמה בין זכות לאחריות
3. לא נכון – זו פגיעה בזכות לפרטיות של האחר
4. נכון – כך כתוב בהתאמה בין זכות לאחריות
5. לא נכון – שוויון הוא יחס הוגן לכולם, לא רק לי
6. נכון – כך כתוב בהתאמה בין זכות לאחריות

## חלק ה' – כתיבה ומחשבה

1. תשובה טובה תכלול: שם הזכות, האחריות המתאימה לה, ודוגמה קונקרטית ממצב יומיומי (למשל בכיתה, במשחק, ברשת) שמראה יישום של האחריות

## כרטיס יציאה – מה לחפש

- זכות היא מה שמגיע לי, אחריות היא מה שאני צריך לעשות כדי שהזכות תתקיים גם לאחרים
- כל דוגמה מהרשימה שהתאימו נכון
- כדי שכולם יוכלו ליהנות מהזכויות שלהם בלי לפגוע אחד בשני

## טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על מצב שבו מישהו דרש זכות אבל לא קיים את האחריות הנלווית
- כדאי לעודד תלמידים לתת דוגמאות אישיות מהיום יום בכיתה או בבית
- ניתן לעבוד בזוגות על חלק ההתאמה ואז לדון יחד בכיתה בתשובות

# דף תרגול: זכות ואחריות

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

לכל ילד יש זכויות. עם כל זכות יש גם אחריות. אני דואג/ת שלי ולאחרים יהיה טוב.

## מילון קטן:

| | |
|---|---|
| **זכות** | דבר שמגיע לכל ילד וילדה |
| **אחריות** | דבר שאני צריך/ה לעשות כדי שהזכות תתקיים לכולם |
| **שוויון** | יחס הוגן לכולם, בלי הבדל |
| **פרטיות** | השמירה על המידע והתמונות שלי ושל אחרים |
| **ביטחון** | הרגשה בטוחה בלי פחד מפגיעה |
| **הוגן** | כזה שמתנהג בצדק כלפי כולם |
| **להחרים** | לא לכלול מישהו בכוונה |
| **פסולת** | אשפה שצריך לזרוק נכון כדי לשמור על הסביבה |

## 1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מה זה אחריות שהולכת עם זכות?

א) לדאוג שהזכות שלי תתקיים גם אצל אחרים ב) לדרוש שהזכות תמיד תהיה שלי קודם

ג) להתעלם מהזכויות של אחרים ד) לוותר על הזכות שלי

**2.** מה האחריות שקשורה לפרטיות?

א) לא לשתף מידע או תמונות של אחרים בלי רשות ב) לספר לכולם סודות

ג) לצלם כל אחד בלי לשאול ד) לפרסם תמונות של חברים ברשת

**3.** מה האחריות שקשורה לשמירה על הסביבה?

א) לזרוק פסולת בכל מקום ב) לצמצם פסולת ולשמור על המרחב ג) להשתמש בהרבה חד פעמי

ד) לא לשים לב לסביבה

**4.** עם איזו זכות הולך 'לשחק הוגן'?

א) הזכות לחינוך ב) הזכות לבריאות ג) הזכות למשחק ד) הזכות לביטחון

**5.** מה האחריות שקשורה לזכות להביע דעה?

א) להקשיב לדעות אחרות ולהתווכח בכבוד ב) לצעוק על מי שחושב אחרת ג) לא לתת לאחרים לדבר

ד) להתעלם מדעות של אחרים

**6.** עם איזו זכות הולך 'ללמוד בלי להפריע'?

א) הזכות לחינוך ב) הזכות לשוויון ג) הזכות לביטחון ד) הזכות לפרטיות

## 2 חלק ב' – התאמה בין זכות לאחריות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** הזכות לשוויון | ___ | **א.** האחריות לצמצם פסולת ולשמור על המרחב |
| **2.** הזכות לבריאות | ___ | **ב.** האחריות לא לפגוע ולעמוד לצד מי שנפגע |
| **3.** הזכות לביטחון | ___ | **ג.** האחריות לשחק הוגן ולשתף |
| **4.** הזכות למשחק | ___ | **ד.** האחריות לצרף ולא להחרים |
| **5.** הזכות לפרטיות | ___ | **ה.** האחריות לשמור על הגוף ועל הנפש – שלי ושל אחרים |
| **6.** הזכות לסביבה נקייה | ___ | **ו.** האחריות לא לשתף מידע או תמונות של אחרים בלי רשות |

## 3 חלק ג' – השלמת חסר

השלימו את המילה החסרה.

**1.** מי שרוצה שיקשיבו לדעתו, צריך גם _____ לדעות של אחרים

**2.** הזכות למשחק מחייבת אותי לשחק _____ ולשתף פעולה

**3.** הזכות לחינוך מחייבת אותי ללמוד בלי _____ לאחרים

**4.** הזכות לפרטיות מחייבת אותי לא לשתף תמונות בלי _____

**5.** הזכות לסביבה נקייה מחייבת אותי לצמצם _____

**6.** הזכות לביטחון מחייבת אותי לא _____ באחרים ולעמוד לצידם

## 4 חלק ד' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | אם יש לי זכות, אין לי שום אחריות כלפי אחרים | ☐ | ☐ |
| 2 | האחריות שקשורה לזכות לחינוך היא ללמוד בלי להפריע לאחרים | ☐ | ☐ |
| 3 | אפשר לשתף תמונות של חברים ברשת בלי לבקש רשות, כי יש לי זכות לחופש ביטוי | ☐ | ☐ |
| 4 | הזכות לביטחון כוללת אחריות לעמוד לצד מי שנפגע | ☐ | ☐ |
| 5 | שוויון פירושו שרק אני צריך לקבל יחס הוגן | ☐ | ☐ |
| 6 | משחק הוגן הוא חלק מהאחריות שקשורה לזכות למשחק | ☐ | ☐ |

## 5 חלק ה' – כתיבה ומחשבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

**1.** בחרו זכות אחת מהרשימה וכתבו דוגמה ממצב בכיתה או בבית שבו אתם מיישמים את האחריות שקשורה אליה

### כרטיס יציאה

מה ההבדל בין זכות לאחריות?

תנו דוגמה לזכות ולאחריות שהולכת איתה

למה חשוב שלכל זכות תהיה אחריות?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀